

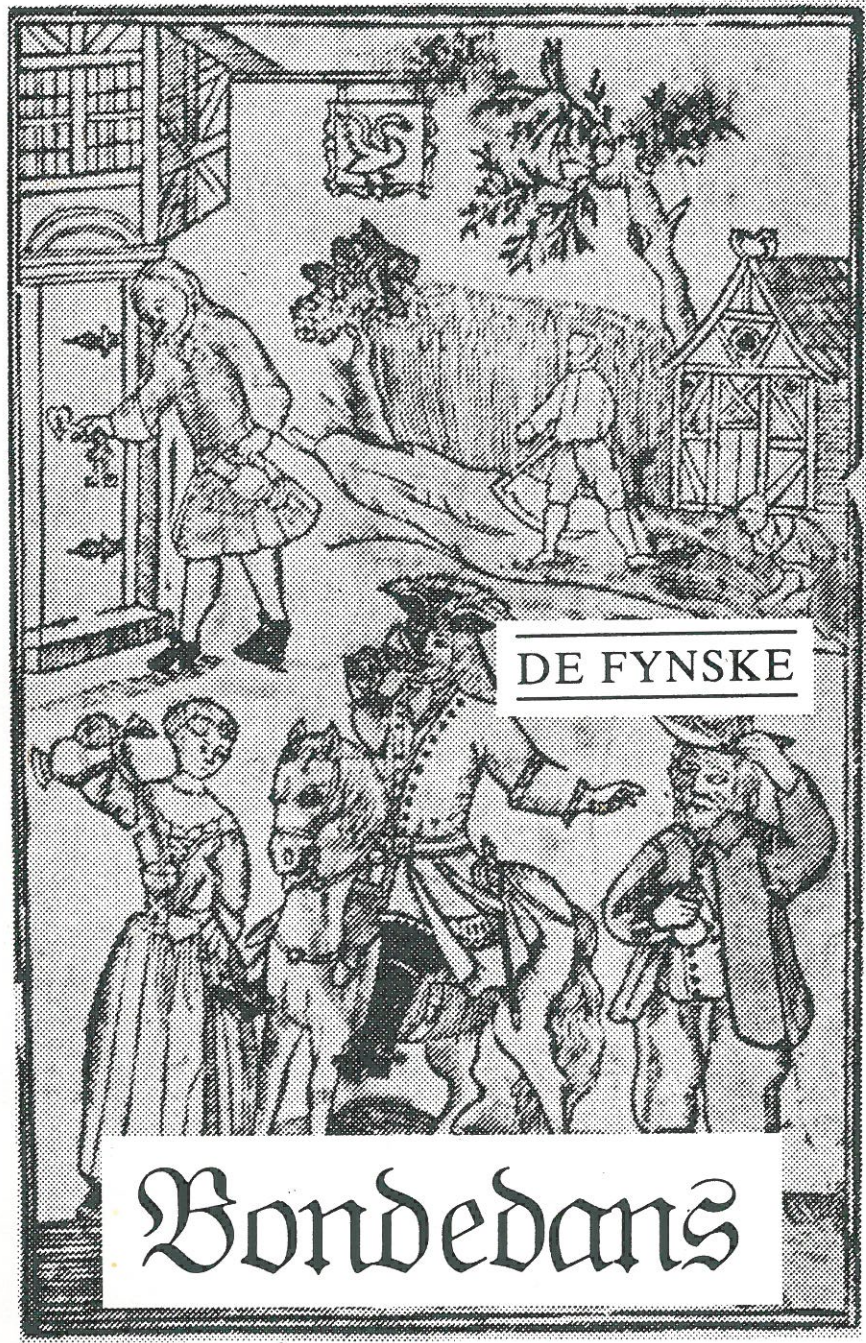
Bonvedans

Musik og dans fra 1700-tallet. Brugt på Sydvestfyn i og omkring landsbyen Strandby og herregården Løgismose.

Musik: "De Fynske"

Hans Rasmussen, violin, fløjter, slagtøj
John Lindequist, slaghumle, citer, slagtøj
Poul Skårup Jensen, violin, bratch, strygeharpe
Gertrud Weensgård, harmonika, lire, fløjte, citer

Dans: Dansene er udviklet i dansegruppen.
Bente Larsen, Birgit Jespersen, Børge Rasmussen,
Erling Hou Larsen, Inger Margrethe Rasmussen,
Erik Klint og Karen Nielsen.

DE FYNske

Bonvedans

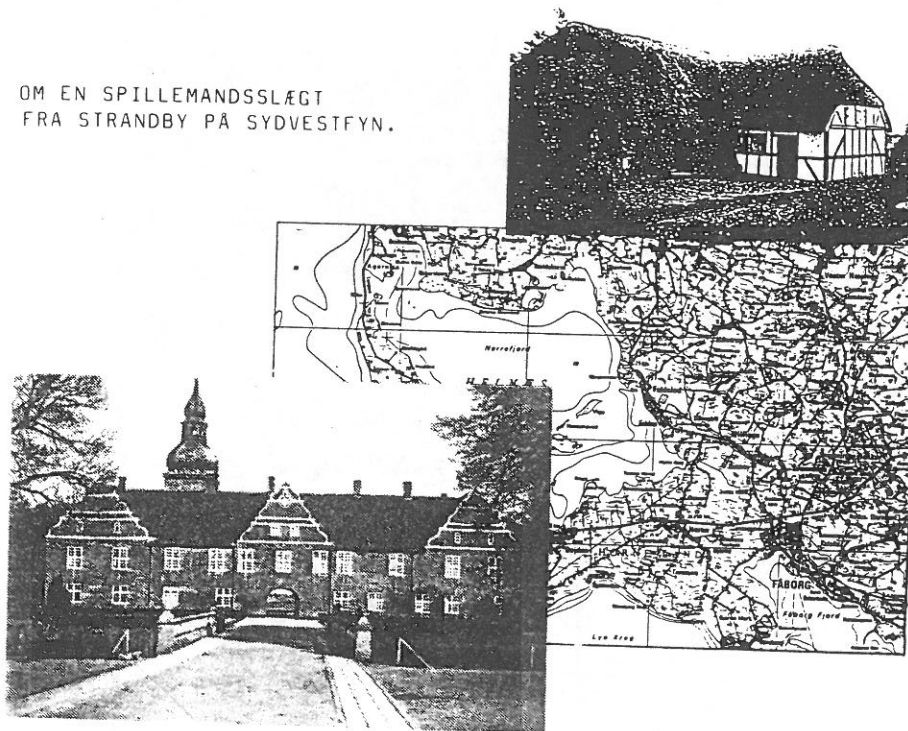

Bondedans

Bondedans

Der var engang en husmand, som fæstede et hus fra herregården Løgismose, som ligger i nærheden af Fåborg. Husmanden hed Rasmus Madsen og hans kone hed Karen Olesdatter. Husmandsstedet lå i Strandby.

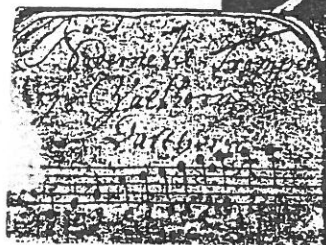
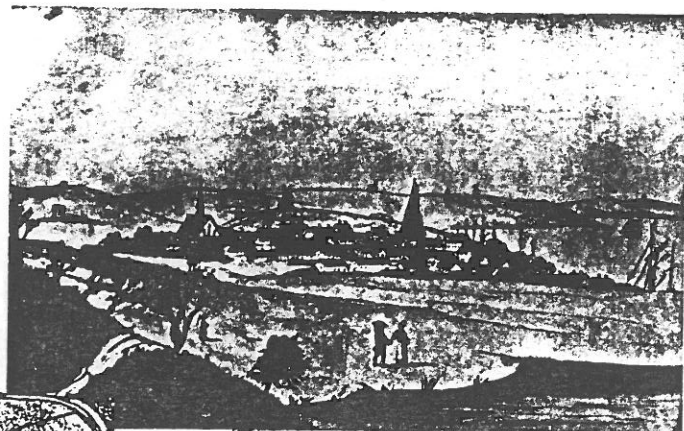
OM EN SPILLEMANDSSLÆGT
FRA STRANDBY PÅ SYDVESTFYN.

Rasmus var nu mere musiker end husmand, og det ikke kun i det små. Løgismose kaldte på musikere ved festlige lejligheder, og i den nærliggende købstad, Fåborg, skulle den kendte organist Schiøsler gang på gang bruge musikere. Organisten underviste også på allehånde instrumenter. Rasmus spillede violin, trompet og valdhorn. Det samme lærte hans søn Ole, som så dagens lys i Strandby 1762. Da var Rasmus 34 år. Hjemme lærte Ole de første greb på violinen, og senere gik turen til Fåborg, hvor Schiøsler mod rimelig betaling lærte ham så meget at far og søn kunne spille sammen hos både adel og bonde. Det fik fint. Så fint at Ole syntes det var for simpelt at hedde Ole og tog navneforandring til Oluf.

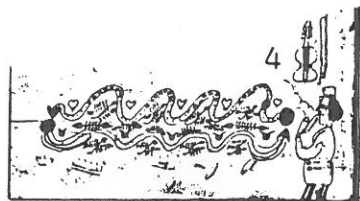

Prospekt af Fåborg 1750

Rasmus Madson i Stryg
 som i dag skald fors
 mig, af Jan Børres
 medtildende for
 komponeret i Fåborg
 d. 1. oktober, 1782
 Rasmus Madson

Husmandsfamilien havde deres hyr med den nye ejer på Løgismose. I 1780 var den kloge og dygtige gamle grevinde Sophie Hedvig Trampe død og hendes unge, dynamiske slægtning Adam Frederik Trampe holdt sit indtog på Løgismose. Han var fyldt med nymdens ideer, som vendte op og ned på den hele egn. Som nu f.eks. at alle fæstere under godset skulle købe deres gårde og huse og være selvejere. Havde man hørt mage. Det kostede megen uro og mange tanker. Rasmus underskrev købekontrakt i 1798, da han var 70 år, og Oluf betalte huset færdigt i 1807. Rasmus døde 1803.

Men det var ikke kun besvær de havde af den moderne greve, som sjældent var hjemme, fordi han var så teater-tosset. Han ville have teater i Odense, og det skulle være lige så godt som det i København. Og han fik det. Men han kom hjem med nye noder, som han fik i Iversens Boghandel i Odense. Her kunne man få alt fra noder over tjenestepiger og smør til heste og natlogi. Men altså også "De nyeste engelske dans for 1789". Det kunne de to spillemænd lide. De skrev af, og sammen med andre musikanter fremtryllede de de nyeste melodier til alles fryd. Og dog! Måske har mor Karen suk- ket lidt, mens hun udførte det arbejde som far Rasmus eller sønnen burde have taget sig af. Efter hende skulle i samme slægt komme flere koner med samme suk og samme skæbne.

No. 6. Violino I.

TOLV NYE
ENGELSKE BANDSE
 MED TOURE,
 SATTE
 FOR 2 VIOLINER, 2 FLÖITER ELLER OBOE,
 2 HORN OG BASSE,
 MUSIKEN OG TOURENE AF C. SCHALL.

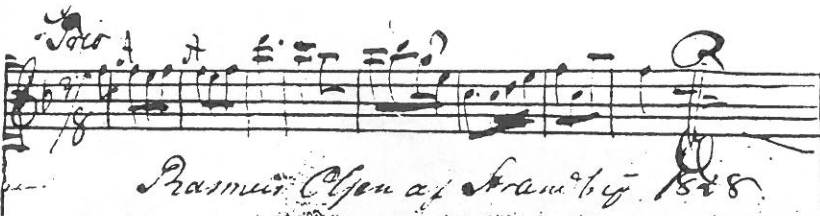
KIØBENHAVN 1789.
 TRYKT HOS HOFBOGTRYKKEREN N. MÜLLER OG SØN.
 OG SÆLDES HOS FORFATTEREN SELV No. 178. I VINGAARDSTR.

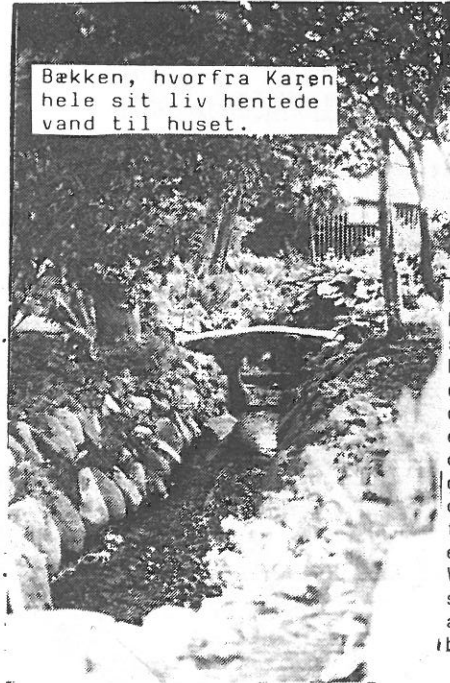

Den første hed Margrethe Jensdatter. Hun var tjenestepige i Strandby og hun faldt for den frække spillemand Oluf og blev i året 1809 mor til sønnen Rasmus, som spillede dem allesammen sønder og sammen. Ved folketællingen 1834 lod han sig skrive som "violinspiller". Selvbevidst var han, og med god grund. Han mestrede instrumentet, men det kostede. "Temmelig anstrengende" skrev han under et nummerdet er det rene artisteri! Han elskede at skrive noder, og fyldte hver ledig linie i de gamle nodebøger med sin tids melodier, så bøgerne blev en værre rodebutik. Var der ikke råd til papir? Repertoire og spillevenners navne blev der også plads til.

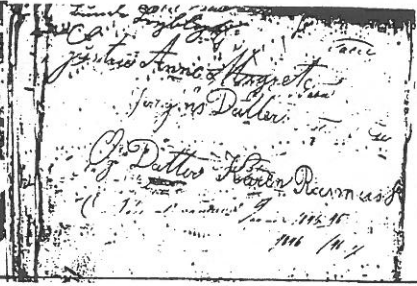

Jeder Arbejder
J. H. S. Mellemalle
Hottis, Wally, Hamborg, Liener, Wally,
Holstern, Vals, L. L. L., L. L. L., L. L. L.,
Kongens, Haver, L. L. L., L. L. L., L. L. L.,
L. L. L., L. L. L., L. L. L., L. L. L., L. L. L.,

1847 giftede Rasmus sig med Anne Margrethe Jørgensdatter. Hvor meget hun sukkede ved vi ikke, men.... De fik da to børn. Karen i 1850 og Rasmus i 1854. Året efter døde den gamle Margrethe Jensdatter; den fine Oluf var død allerede 1830. Begge de to børn var fyldt med musik. Rasmus blev selvfølgelig spillemand, og Karen sandelig også. Hun var med ude at spille ... en tid, En spillemand i slægten sagde senere: Det med at tage ud at spille er ikke noget for piger, de ser for meget!!

Bækken, hvorfra Karen hele sit liv hentede vand til huset.

Så mens Rasmus spillede videre blev Karen siddende i husmandsstedet, fik mand og barn, men ikke så megen brug for al sin begavelse. "Hun kunne spille på alt og med alt - om det så var med tæerne", sagde de om hende. I hendes bogreol stod klassikerne, mange i førsteudgave, men hvad hjalp det. Da hun døde 1938 var der flere børn, der troede hun var en heks. Vignetten i nederste hjørne på siderne i dette hefte er tegnet af den lille Karen i faderens nodebog omkr. 1864.

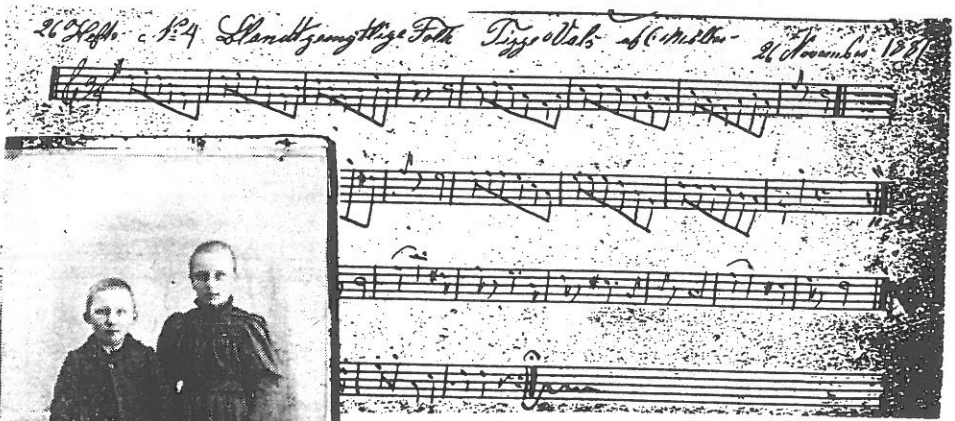
read 4. 18 November 1907.
CORRESPONDANCE.
I have received your letter of the 1st inst. and am glad to hear that you are well. I am well and hope these few lines will find you the same. I have not much news to write at present. I am still in the same old place. I am well and hope these few lines will find you the same. I have not much news to write at present. I am still in the same old place.

TALEJ
ADRESSE.
Hjstskolelær. R. A. Rasmussen
Allerød, Haandværkerskole,
J. Svendborg.

Rasmus giftede sig med Else Marie Petersen, eller også var det omvendt, men sukket blev der og det med god grund. Rasmus levede som "en ren boheme", ude og hjemme efter behag. Den spillemand de satte i verden kom til at hedde Rasmus Olsen Rasmussen og han levede fra 1887 til 1951.

Rasmus og Else Maries to børn.

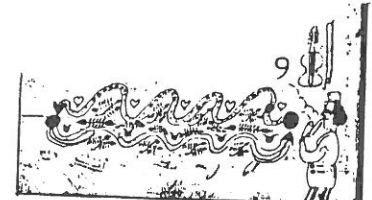
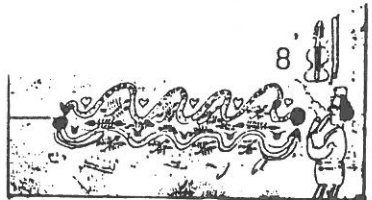

- med forældre, kone, børn og en kusine.

Rasmus Olsen Rasmussen fortsatte ikke sine forfædres lette levevis, men giftede sig med Christiane, satte to pigebørn i verden og spillede til dans hjemme i stuen, så huset stod på den anden ende. Christiane spillede på klaver: "I må hellere tage en af mine arme end I må tage klaveret", sagde hun. Pigerne hed Else og Henny. Else spillede på alt, men Henny dansede, og det er hende, der har fortalt hele historien. Hun ikke alene danser selv, men hundredevis af mænd og kvinder over hele landet har nydt godt af hendes undervisning. Hun fik alle noderne. "Det kan være du kan bruge dem til noget", sagde far Rasmus og gav Henny 250 års dansemelodier i hånden. Henny lavede gymnastik efter dem. Det gik godt. Der blev ikke sukket mere. Senere sendte hun alle noderne til Dansk Folkemindesamling. Der ligger de nu. Der fandt vi dem - og fik i tilgift en god historie.

Henny

Rasmus Olsen Rasmussen 1887-1951

Rasmus Rasmussen 1854 - ?

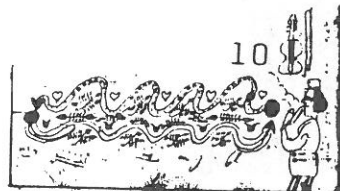
Rasmus Olsen 1809-1884

Ole(Oluf) Rasmussen 1762-1830

Rasmus Madsen 1728-1803

(Mads Nielsen)

Egetræ ved huset i Strandby

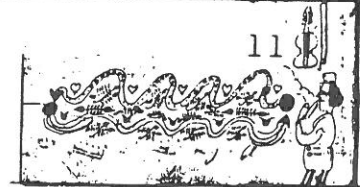

ENGELSKDANSE

Bortset fra de to menuetter er alle melodier her i heftet engelskdansmelodier. Engelskdanse stammer fra England og bredte sig over det øvrige Europa fra slutningen af 1600-tallet. I England udgav Playford sin første samling engelskdanse 1651 med titlen "Dancing master". Denne første del rummede 105 forskellige danse og melodier. Playfords sidste udgivelse kom 1721 og rummede 357 danse og melodier. Det er karakteristisk for engelskdansene at de udkom i store mængder. Der er en helt særlig selvfølgelig kraft og frodighed over såvel danse som melodier. Det er tydeligt, at de er blevet til i medvind. Dans var nok 1700-tallets vigtigste udtryksform hos høj og lav, og begge steder dansedes det samme; måske ikke ganske ens. Dansene hed "countrydane", men de kunne godt have heddet "court and countrydane". Men "country" fortæller os at dansen stammer fra "folket", hvilket der også er historisk belæg for.

Fra England kom dansen til Frankrig og herfra bredte den sig over Europa, bl.a. til Danmark. Da den nåede hertil havde den fået følgeskab af Kontradansen, som lignede, men adskilte sig fra engelskdansen ved at blive danset i kvadrilleopstilling, hvor engelskdansen dansedes i rækkeopstilling. En herrerække overfor en damerække. Og hermed er vi nået til det geniale ved engelskdansene. I pagt med tidens krav om orden og symmetri og som et spejl af det utvetydigt hierarkisk opbyggede samfund som ramme om alle udfoldelser, bygger engelskdansene på en struktur, som er nok så streng, men aldrig trætter, fordi der i den er en vis finurlighed.

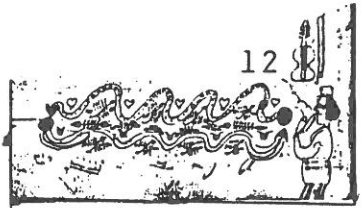
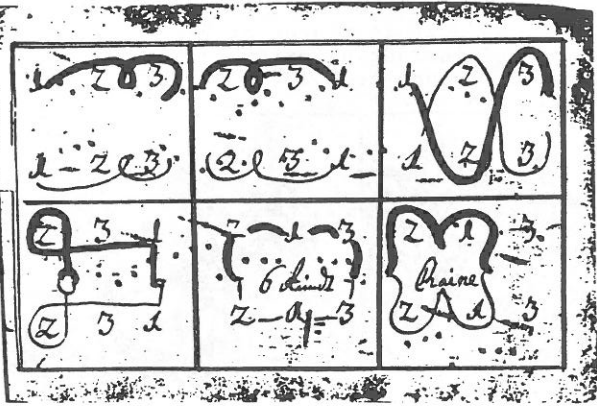

Sekstur

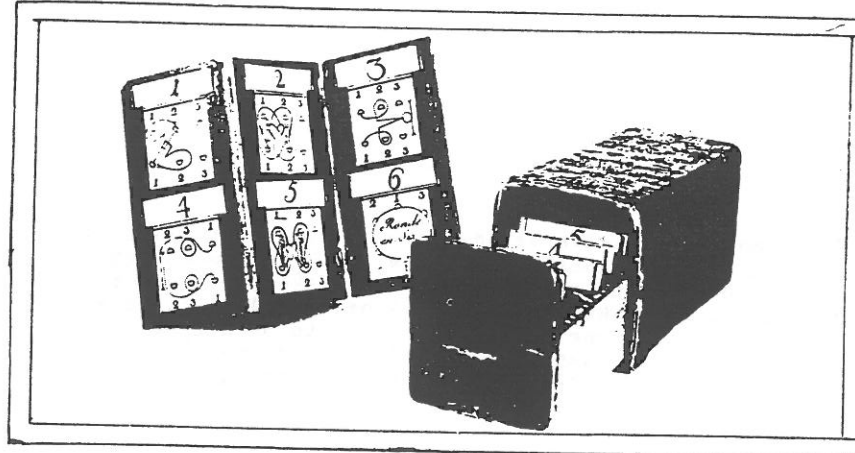
Rækken er fra fronten inddelt i 1., 2., 3. par, 1., 2., 3. par osv.. I nogle tilfælde kun 1., 2., 1., 2. par. I løbet af dansen får alle par danset med hinanden idet 1. par bevæger sig ned gennem rækken og 2. og 3. par bevæger sig opad. Ved rækkens ende får man nyt parnr. og kommer med ind i rækken igen. Inden man skifter til nye par danser man en række ture igennem. Så mange som melodien har repetitioner. En melodi, der består af tre dele, som alle repeteres er en 6-tur. Tilsvarende findes 4-ture, 8-ture osv.. Hver tur består af nogle bestemte figureringer, og der er ikke grænser for hvad man her kan finde på. Sættningen af turene var forholdsvis tilfældig.

Damerække
Herrerække

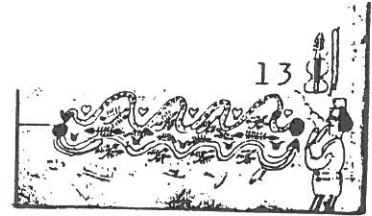

Desværre ved man ikke meget om hvilke trin man har brugt, men det skal nu ikke afholde nogen fra at danse engelskdans. Man finder i pagt med dansenes "ånd" selv på trin, som er behagelige og passende. Ud fra en sådan indstilling har vi i dansegruppen udviklet dansene, som er beskrevet her. I mangel af en kasse som den afbillede har vi kigget i følgende kilder, når vi ikke kunne finde på noget selv.

C. Schall: Tolv nye engelske danse, 1789
Ellen Gruner Nielsens optegnelser i DFS Foreningens til Folkedansens Fremmes hefter
C.J. Shapp: The English Country Dance

Melodierne vi har brugt står samlet i Oluf Rasmussens store mængder af engelskdanse, og fremstår som et repertoire, idet der er andre danse blandet med engelskdansene, fortrinsvis menuetter. Dertil kommer at engelskdansene alle har et navn. I den øvrige del af noderne har disse kun et nummer. Hos Playford har engelskdansene alle navn, men her i Danmark udkom de kun forsynet med nummer. Typisk hedder en af Oluf Rasmussens melodier "Nummer 17 eller lille Jørgen".

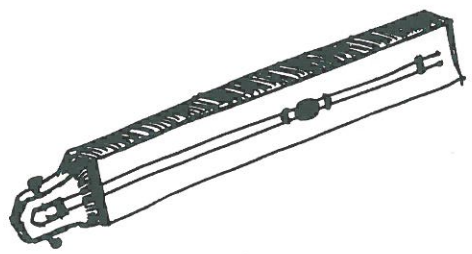

JOMFRU LISKEN

Handwritten musical notation for 'JOMFRU LISKEN'. It consists of three staves. The first two staves are in treble clef with a 3/8 time signature. The first staff has a key signature of one sharp (F#) and contains notes with a treble clef and a common time signature 'C'. The second staff has a key signature of one sharp and contains notes with a treble clef and a common time signature 'C'. The third staff is in bass clef with a common time signature 'C' and contains notes with a bass clef and a common time signature 'C'. There are various musical symbols like plus signs and slurs throughout the notation.

Polsk.

"... må vist have været en ældre dans, der var ved at gå af brug. Den dansedes kun af de ældre koner (uden mænd). Mens de dansede, sang de til: "Jomfru Lirken, ved du hvad, giv du mig et stykke mad, først på hæl og så på tå, så en hel rundtenom." Konerne dansede to og to og begyndte med at holde hinanden i hånden, så satte de hænderne i siden og svingede "rundtenom", hvorefter de igen tog fat i hinandens hænder." (1821)

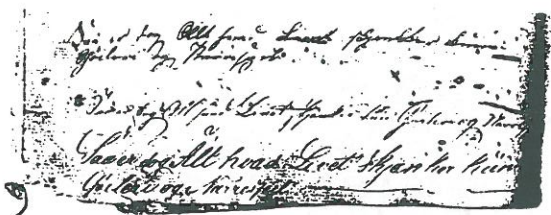
GRERGØS

Handwritten musical notation for 'GRERGØS'. It consists of four staves. The first two staves are in treble clef with a 3/4 time signature. The first staff has a key signature of one sharp (F#) and contains notes with a treble clef and a common time signature 'C'. The second staff has a key signature of one sharp and contains notes with a treble clef and a common time signature 'C'. The third and fourth staves are in bass clef with a common time signature 'C' and contain notes with a bass clef and a common time signature 'C'. There are various musical symbols like plus signs and slurs throughout the notation.

4 par. Kvadrilleopstilling. Hurretrin. Gangtrin.

- 1-8 Kreds til venstre.
- 1-8 Kreds til højre.
- 9-16 Dobbeltkreds til venstre.
- 9-16 Dobbelttrin til højre.

Ture (1-8): Sving egen, damemølle, herremølle, damekreds, herrekreds, stor kreds, sving egen.

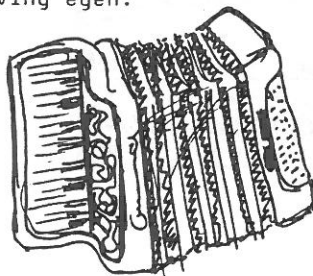
FLENINGE FORNØJELSE

Musical score for 'FLENINGE FORNØJELSE' in 2/4 time, G major. The score consists of six staves of music with chord symbols written below the notes. The chords are: D, D, A, D, D, D, A; D, A, D, A, D, A, Hm; Em, A, D, D, D, C, D, D; D, C, D, A, A, D, D; D, A, D.

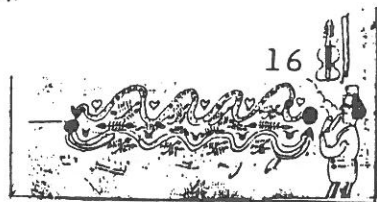
4 par, kvadrilleopstilling. Hurretrin, gangtrin.

- 1-8 Kreds til venstre.
- 1-8 Kreds til højre.
- 9-16 1. og 2. par bytter plads (damerne indvendig). Svinge på ny plads.
- 9-16 3. og 4. par det samme.
- 17-24 1. og 2. par med livfatning hurretrin. Standse på egen plads.
- 17-24 3. og 4. par det samme.
- 25-32 Parvis svajtrit rundt i kredsen.
- 25-32 Det samme.

Ture (1-8): Damemølle, herremølle, damekreds, herrekreds, stor kreds, sving egen.

Fleninge er en lille landsby på Sydfyn.

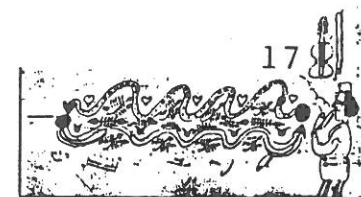
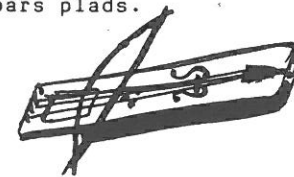

BONDEDANS

Musical score for 'BONDEDANS' in 2/4 time, G major. The score consists of four staves of music with chord symbols written below the notes. The chords are: D, A, B, A, D, D, A; D, A, D, D, A, D, D, G, A; D, A, D, A, D.

Rækkeopstilling. Bløde hopsatrin.

- 1-8 1. og 2. herre rundt med tohåndsfatn. Damerne det samme.
- 1-8 1. og 2. par kreds rundt.
- 9-16 1. og 2. herre "smeder". En gang rundt m. armkrog. Damerne det samme.
- 9-16 Parvis hopsa. 1. par ender på 2. pars plads.

MENUET

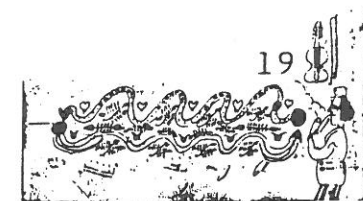
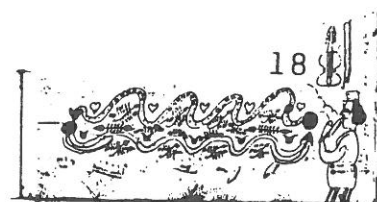
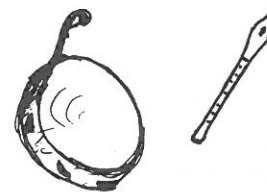
Rækkeopstilling. Menuettrin.

- 1-8 1.herre og 2.dame et menuettrin frem mod hinanden, med højre-håndsfatn. to menuettrin rundt om hinanden, slip hinandens hænder og et menuettrin tilbage på plads.
- 1-8 2.herre og 1.dame det samme.
- 9-18 1.herre og 1.dame krydser og danser bag om 2.par med to menuettrin.
Nedenfor 2.par danser 1.par med højre-håndsfatning to menuettrin en halv omgang rundt om hinanden. Med et menuettrin baglæns til ny plads.
- 9-18 1.og 2. par kreds med fire menuettrin. Sluttes med et menuettrin baglæns til egen plads.

SKÆRE HAVRE

2 par. Gangtrin, hurretrin.

- A
- 1-8 Kreds til venstre.
1-8 Kreds til højre.
9-16 1.par port, 2.par igennem, sving egen.
9-16 2.par port, 1.par igennem, sving egen.
- B
- 1-8 Alle med hurretrin rundt på egen plads.
1-8 Livfatning, hurretrin.
9-16 Damerne svinger.
9-16 Herrerne svinger.
- C
- 1-8 Dosido med egen.
1-8 Dosido med fremmed.
9-16 Mølle til venstre.
9-16 Dobbelttrin, hurretrin.

LILLE JØRGEN

Handwritten musical score for 'Lille Jørgen' in 2/4 time. It consists of three staves of music with guitar chords written below. The chords are: G, d, c, d, D, d; D, G, G, c, D, d; G, c, D, d.

- 2 par. Bløde hopsatrin.
- 1-8 Kreds til venstre.
- 1-8 Kreds til højre.
- 9-16 Reel for fremmed.
- 9-16 Kæde.

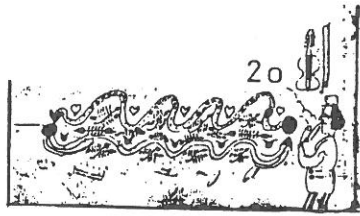
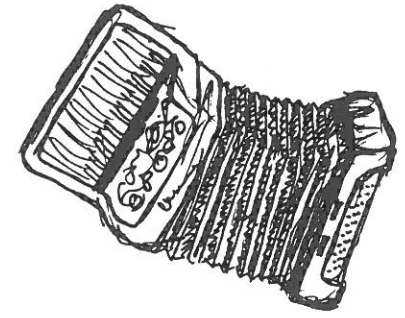
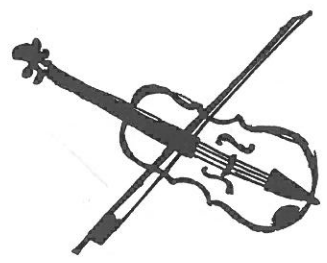
Ture (1-8): Damerne rundt med armkrog, herrerne det samme, damekreds, herrerne det samme, stor kreds, sving egen.

A scan of a handwritten musical manuscript. It features several staves of music with notes and some handwritten text. The text includes 'Nø. 26. Nummer 17 eller Lille Jørgen' and '14.'.

SCHUSTERDANS

Handwritten musical score for 'Schusterdans' in 4/4 time. It consists of three staves of music with guitar chords written below. The chords are: Cm, Gm, Es, B, Cm, B, Es, B; Cm, B, Cm, Cm, Cm, B, B; Cm, B, Es, B, Cm, B, Cm.

- Parvis kredsostilling. Gangtrin, hurretrin.
- 1-8 Kreds til venstre med gangtrin.
- 1-8 Kreds til højre med gangtrin.
- 9-16 Kæde til 4.danser, hurretrin med denne.
- 9-16 (det samme).

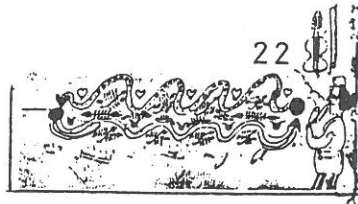
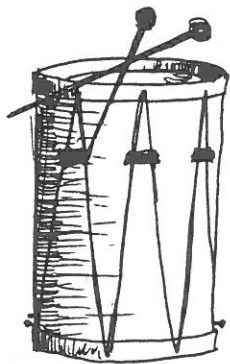

SMEDEDANS

Rækkeopstilling.

- 1. tur 1. herre giver højre hånd til sin dames venstre, lader hende vikle sig i højre arm og fører i samme stilling ned imellem 2. og 3. par.
- 2. tur De dansede valser, imens 2. og 3. par går rundt om samme.
- 3. tur De dansende fører op, kaster forkert af om 2. par.
- 4. tur Går alle seks rundt med hænderne om ryggen.
- 5. tur De dansende stiller sig i skrå linie med 2. dame og 3. herre. De dansende med højre hånd til hverandre og venstre til de andre, gør fire balancer. De dansende svinger en halv gang rundt.
- 6. tur Herren svinger øverste dame med venstre hånd, og damen 3. herre ligeledes med venstre. De dansende svinger med højre og bliver 2. par.

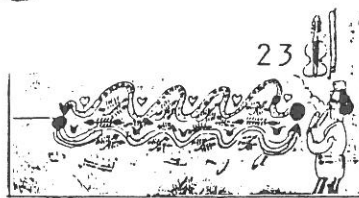
Kilde: Claus Schall: Tolv nye engelske danse. KBH. 1789 nr. 4

REXOM

Rækkeopstilling. Bløde hopsattrin.

- 1-8 1. og 2. par kreds til venstre.
- 1-8 1. og 2. herre dosido. Damerne det samme.
- 9-16 4 balance for partneren. Parvis højre-håndsfatning en gang rundt. Slutte på egen plads.
- 9-16 Kæde. 1. par ender på 2. pars plads.

LILLE KÆDE

Handwritten musical score for 'LILLE KÆDE'. It consists of three staves of music. The first two staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. The first staff has a melody with eighth and sixteenth notes. The second staff has a bass line with chords and some eighth notes. The third staff is a continuation of the melody. Chord symbols G, C, D, and F are written below the notes.

Rækkeopstilling. Bløde hopsatrin.

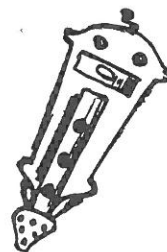
- 1-8 1.herre og 3.dame rundt med armkrog,samtidig gør 1.dame og 2.herre det samme.
- 1-8 1.herre og 2.dame rundt med armkrog,samtidig gør 1.dame og 3.herre det samme.
- 9-16 1.par krydser og danser bag om 2.par,krydser igen og danser bag om 3.par.
- 9-16 1.par fører op,kaster af rundt om 2.par og stiller sig neden for 2.par.

ENGELSK SVABIS

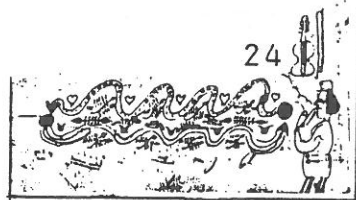
Handwritten musical score for 'ENGELSK SVABIS'. It consists of six staves of music. The first two staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 3/8. The first staff has a melody with eighth and sixteenth notes. The second staff has a bass line with chords and some eighth notes. The third and fourth staves are continuations of the melody. The fifth and sixth staves are continuations of the bass line. Chord symbols D, A, and G are written below the notes.

Rækkeopstilling. Valsetrin.

- 1-8 1.og 2.par mølle til venstre.
- 1-8. 1.og 2.par mølle til højre.
- 9-16 Halvkæde til sidemands plads.
- 9-16 Halvkæde hjem igen.
- 17-24 Parvis vals.
- 17-24 Vals fortsat. 1.par slutter på 2.pars plads.

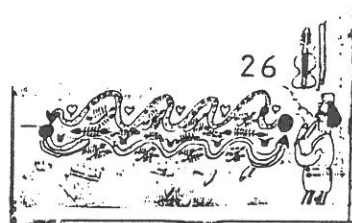
Handwritten musical score for 'Engl. Svabis 24.'. It consists of three staves of music. The first two staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. The first staff has a melody with eighth and sixteenth notes. The second staff has a bass line with chords and some eighth notes. The third staff is a continuation of the melody. Chord symbols D, A, and G are written below the notes.

LANGE JENS

Parvis i kreds. Sideløbstrin. Gangtrin. Svajtrit.

- 1-8 Sideløbstrin til venstre.
 1-8 Sideløbstrin til højre.
 9-16 Alle 4 gangtrin mod midten og tilbage igen.
 9-16 Herrerne 4 gngtrin mod midten, vending til venstre,
 4 gangtrin, ud til ny dame.
 16-24 Parvis svajtrit rundt i kredsen.
 16-24 (det samme).

MENUET

TRIANGLEN

Rækkeopstilling. Menuettrin.

- 1-8 1. og 2. par danser med et menuettrin mod hinanden, derefter et menuettrin rundt om sig selv og ender mellem 2. og 3. par. Dette gentages, og 1. par ender neden for 3. par. Samtidig har først 2. så 3. par bevæget sig opad i rækken med hver et menuettrin. 1. par krydser og danser bag om 3. par og ender mellem 3. og 2. par - med to menuettrin. Samtidig danser 3. par et menuettrin nedad i rækken. 1. par danser rundt med højre-håndsfatning, to menuettrin.
 9-16 2. par og 1. dame danner kreds (triangel), 3. par og 1. herre det samme. Trianglerne rundt med fire menuettrin.
 2. par og 1. herre triangel, 3. par og 1. dame triangel. Rundt med fire menuettrin.

SVAJTRIT

Svajtrit.

PERO.

Handwritten musical score for three staves. The first staff has a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. It contains a melody with notes and rests, with chord symbols D, G, D, G, D written below. The second staff has a treble clef and contains a melody with notes and rests, with chord symbols G, C, D, G, Am, G written below. The third staff has a treble clef and contains a melody with notes and rests, with chord symbols Am, G, C, D, G, C, D, G written below.

Parvis kredsopstilling. Gangtrin, svajtrit.

- 1-8 Parvis front mod hinanden i kredsen. Dosido med partner (højre skulder) 8 gangtrin. Passér partneren (højre skulder) og passér næste danser (venstre skulder) 8 gangtrin.
- 1-8 (fortsæt - dosido osv)
- 9-16 Parvis (med 5.danser) 4 sideløbstrin mod midten, 4 sideløbstrin tilbage, 8 svajtrit rundt i kredsen.
- 9-16 Parvis march rundt i kredsen.

